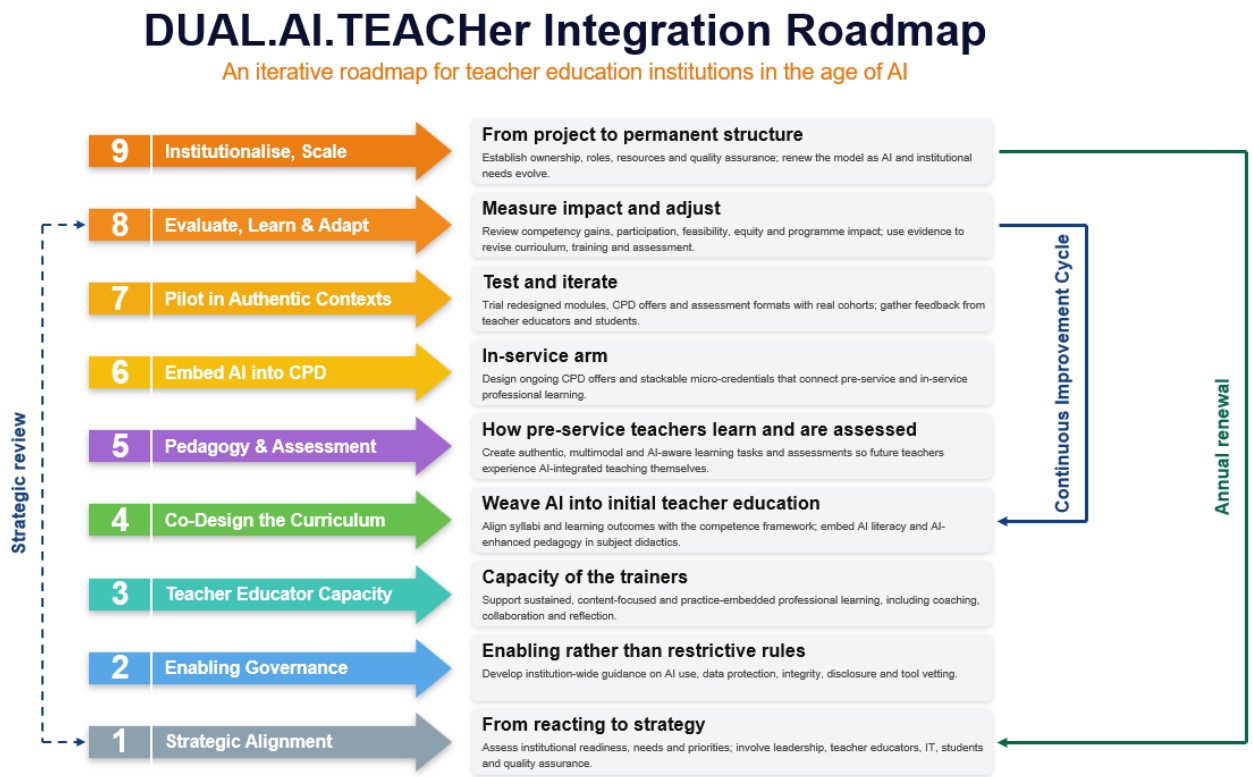
5.3 Mapa drogowa dla szkół

Dla kogo jest ta sekcja

Dyrektorki i dyrektorzy szkół, wicedyrektorzy oraz osoby odpowiedzialne za doskonalenie zawodowe w szkole. Nie musicie znać wcześniejszych sekcji w całości. Jeśli przeczytaliście dziewięć etapów opisanych w 5.2, ta sekcja pokazuje, jak odnoszą się one do szkoły; jeśli nie, możecie zacząć właśnie tutaj.

W którym miejscu szkoły wchodzą na mapę drogową. Ta mapa drogowa powstała z myślą o instytucjach kształcenia nauczycieli, ale jej logika zmiany nie jest dla nich specyficzna, a jeden z etapów dotyczy szkół bezpośrednio. Etap 6, *Włączenie SI do doskonalenia zawodowego*, to ramię skierowane do czynnych nauczycieli: to tutaj instytucje kształcenia nauczycieli organizują ustawiczne doskonalenie zawodowe, w którym uczestniczy Wasza kadra. To jest Wasz punkt wejścia. To, co dana instytucja oferuje jako etap 6, trafia do Waszej szkoły w postaci doskonalenia zawodowego, a to, czy zmieni cokolwiek w Waszych klasach, zależy od warunków panujących w tej szkole.

Dlaczego nie można na tym poprzestać. Wysłanie kadry na jednorazowy kurs to najczęstsze podejście, a zarazem takie, które samo w sobie raczej nie zmieni praktyki. Skuteczne jest trwałe zaangażowanie skoncentrowane na treści, możliwość ćwiczenia oraz działania następcze w postaci coachingu lub współpracy (Lipowsky & Rzejak, 2021). Ma to bezpośrednie konsekwencje dla osoby kierującej szkołą. Zasobem deficytowym nie jest kurs, lecz chroniony czas po nim, w którym nauczyciele czegoś próbują, omawiają to z koleżankami i kolegami i wprowadzają korekty.

Rys. 1: „Mapa drogowa integracji DUAL.AI.TEACHer: dziewięć etapów instytucjonalnej integracji SI w kształceniu nauczycieli”

Trzy etapy, które warto potraktować priorytetowo na poziomie szkoły

Etap 6 jest Waszym punktem styku, ale to etapy 1-3 tworzą warunki, dzięki którym on działa.

Etap 1, Dostosowanie strategiczne. Ustalcie, w jakim punkcie naprawdę znajduje się Wasza szkoła. Część kadry już korzysta z SI, część jej unika, a szkoły często nie mają jasnego obrazu obecnej praktyki. Krótka, uczciwa inwentaryzacja jest warta więcej niż dokument strategiczny. Nazwijcie to, co chcecie osiągnąć, i bądźcie przygotowani na odpowiedź, że SI nie jest obecnie najpilniejszym problemem Waszej szkoły; to również jest uprawniony wynik tego etapu.

Etap 2, Wspierające ramy zarządzania. Na poziomie szkoły jest to szczególnie ważne i łatwo je przeoczyć. Kadra i uczniowie muszą wiedzieć, co jest dozwolone, w jaki sposób należy ujawniać korzystanie z SI, które narzędzia zostały sprawdzone pod kątem ochrony danych i co jest uznawane za nieuczciwość akademicką. Tam, gdzie jest to niejasne, dzieją się jednocześnie dwie rzeczy:

ostrożni nauczyciele całkowicie unikają SI, a pewni siebie korzystają z niej bez żadnych uzgodnionych granic. Jasne, wspierające wytyczne pomagają rozwiązać oba problemy. Nie muszą być długie.

Etap 3, Potencjał kadry. W pierwotnej mapie drogowej etap ten dotyczy osób kształcących nauczycieli; w Waszej szkole dotyczy on Waszej kadry nauczycielskiej. Obowiązują te same warunki jakości. Rozważcie rozpoczęcie od małej grupy chętnych koleżanek i kolegów z jednego lub dwóch przedmiotów, zamiast wdrożenia obejmującego całą radę pedagogiczną, i pokażcie ich rezultaty pozostałym. Innowacje rozprzestrzeniają się wtedy, gdy koleżanki i koledzy widzą, że działają one w ich własnym środowisku (Neal i in., 2018).

Co jest inne w szkole

Trzy ograniczenia odróżniają Waszą sytuację od sytuacji instytucji kształcenia nauczycieli i mapę drogową warto czytać z nimi w pamięci.

Macie mniejszą autonomię programową. Etapy 4 i 5 zakładają instytucję, która może zmieniać treść własnych kursów. Duża część Waszego programu nauczania może być określona w ramach krajowych lub ustawowych, a Wasze pole manewru leży w tym, jak przedmioty są nauczane i jak ocenia się uczenie się, a nie w tym, co jest odgórnie przepisane. Czytajcie te etapy jako dotyczące projektowania zadań i praktyki oceniania.

Wasza kadra ma mniej czasu do dyspozycji. Instytucja kształcenia nauczycieli może przydzielić pracownikom naukowo-dydaktycznym prace rozwojowe jako część ich obowiązków. W szkole każda godzina przeznaczona na rozwój konkuruje bezpośrednio z nauczaniem. To sprawia, że etap 2 ma nieproporcjonalnie dużą wartość: wytyczne kosztują niewiele czasu, a usuwają bardzo wiele tarć.

Jesteście bliżej konsekwencji. Szkoły szczególnie bezpośrednio doświadczają praktycznych konsekwencji kwestii związanych z równością szans, danymi uczniów i dostępem. Właśnie dlatego etap 8 wprost pyta o równość szans.

Lipowsky, F., & Rzejak, D. (2021). *Fortbildungen für Lehrpersonen wirksam gestalten: Ein praxisorientierter und forschungsgestützter Leitfaden*. Bertelsmann Stiftung.
Neal, J. W., Neal, Z. P., Lawlor, J. A., Mills, K. J., & McAlindon, K. (2018). What makes research useful for public school educators? *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research, 45*(3), 432–446.

Revision #4
Created 2026-09-01 09:14:32 UTC by Alexander
Updated 2026-10-20 15:42:02 UTC by Alexander